

Esimerkkejä onnistumisista

Talousvaikutusten arviointi : EVA-treffit 27.8.2020

Tapani Kauppinen
27.08.2020

Kustannukset kyllä voidaan laskea...

	Vaihtoehto 0	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2
Esitys	Kehitysvammaisten jatko-opetus kunnassa loppuu kokonaan	KY hakee vammaisten opetukseen opetuslupaa ja lisäpaikkoja ja myös saa ne	Perusturvalautakunta järjestää kehitysvammaisten jatko-opetuksen kunnassa
Vaikutus talouden kannalta	<ul style="list-style-type: none">• menot kasvavat, noin yhden henkilön palkkakustannukset lisää (30.000 euroa)	<ul style="list-style-type: none">• ei muutosta kunnan /perusturvan talouteen• valtiolta rahaa seudulliseen opetukseen	<ul style="list-style-type: none">• menot kasvavat• opettajan ja avustajien palkat, oppi-materiaalit, tilavuokrat yms.• n. 1000.000 euroa/v + ruokailukustannukset, - kunta ottaa valtiolle kuuluvan tehtävän rahoitusvastuun

.. ja hyödyt uhkaavat jäävät laadullisiksi

70-v maksuttomat uimahallikäynnit: ennakkoarviointi

- eläkeläisiltä uintikertojen lipputulot olivat noin 23 000 euroa, tämä olisi tulonmenetystä liikuntatoimelle. Toisaalta liikunta-aktiivisuus lisääntyy.
- kunnassa asuu noin 1000 yli 70-vuotiasta. Liikuntamahdollisuuksien lisääminen todettiin olevan vaikuttava ja edullinen tapa säilyttää sekä fyysistä terveyttä että henkistä toimintakykyä sekä ennaltaehkäistä mm. kaatumisia ja muita tapaturmia, jotka ovat ratkaisevia esim. pysyvään laitoshoitoon joutumisessa.
- (Tapanin lisäys: vrt. **lonkkamurtuman** hoito maksaa keskimäärin lähes 20 000 euroa)

Vaihtoehtokustannukset yksi mahdollisuus

- 1 koulukuraattori/8 koulupudokasta vähemmän (á1m€)
- ”Resursoinnin suunnittelussa on käytetty arviota siitä, että jokainen estetty lastensuojelun huostaanotto säästää 60 000 €/vuosi. Rahalla voidaan palkata kaksi työntekijää perhetyöhön. Tulokset määrätietoisestä satsauksesta perhepalveluihin ovat lupaavia: aiempina vuosina lastensuojelun kustannukset nousivat 700 000-800 000 € vuodessa, mutta viime vuonna kasvu taittui ollen vain 67 000 € ”
- Sitten kun elämäntilanteet ja avun puute johtavat vaikeasti oireilevien lasten ja nuorten yksikköön, hoidon keskimääräinen pituus on 38 kuukautta ja hoidon hinta on 470 000 €/potilas (vaihteluväli 39 000–1,7 milj. euroa).

(Kainuun kaupunki, <http://www.sosiaaliportti.fi/fi-FI/lastensuojelunkasikirja/tyoprosessi/sijaishuolto/kustannukset/#otsikko5>, www.uta.fi/ajankohtaista/tiedotteet/2008/6.html)

Olisikin tärkeää dokumentoida toiminnan kustannusvaikutukset EVA:ssa sovellettaviksi

- Kuntien panostettava jatkossakin hyvinvoinnin ja terveyden ylläpitopalveluihin –sairastavuus vaikuttaa kunnan palveluiden yksikkökustannuksiin
- Peruskouluille kohdennettu tukirahoitus lisää selvästi oppilaiden hakeutumista toisen asteen koulutukseen
- Häätöjen vähentäminen voi pienentää kuluja kunnassa jopa 3 miljoonaa euroa vuodessa
- Liikkumisen lisääminen työajalla vähensi kunnan sairauspoissaoloja 27 prosenttia
- Työntekijöiden liikkumisella yli 4 päivää vähemmän poissaoloja
- Työpaikkaliikunta tuo investoinnin jopa 5,5-kertaisena takaisin
- Kulttuuria hyödyntävä työpaja palauttaa investoidun euron 1,31-kertaisesti
- Kansalaisopistoon sijoitettu euro näyttää tuottavan yli 3,4 euroa
- Maahanmuuttajien kotouttaminen voi lisätä 47% yrittäjätuloja
- <https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/hyvinvointijohtaminen/vaikutukset-ja-kustannukset/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-kustannusesimerkit>

Tarkastelu lyhyellä ja pitkällä aikavälillä

<p>Työttömien terveystarkastus</p>	<p>Lyhyellä aikavälillä voi säästää terveydenhuollon kustannuksia.[stheim1210] Pitkällä aikavälillä lisää sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksia. Valtionosuusjärjestelmä tukee toiminnan järjestämistä. Valtionosuudet suuntautuvat johonkin muuhun toimintaan.[stheim1211] Huom ioi myös kuntien ja kuntayhtymän välinen sopimus palveluiden järjestämisestä.</p>	<p>Lyhyellä aikavälillä lisää terveydenhuollon kustannuksia terveyspalveluiden ja lääkäripalveluiden lisääntyneenä kysyntänä. Pitkällä aikavälillä säästää terveydenhuollon kustannuksia.^[4] Palvelu kohdentuu osin terveyspalveluiden ja erikoissairaanhoidon suurkäyttäjiin, mikä auttaa hallitsemaan palveluiden käyttöä ja kysyntää pitkällä aikavälillä.^[5] Vaikutus välillisesti kuntatalouteen (yli 500 pv työttömänä ollut henkilö siirtyy esim. sairauslomalle tai kuntoutukseen).^[6]</p>	<p>Voi tulla omaa toimintaa kalliimmaksi sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä. Esimerkiksi terveyteen ja työkykyyn liittyvän alkuhaastattelun hinta 2009 oli keskimäärin 250 euroa per/hlö.^[7] Lääkäripalveluiden kilpailutettu hinta oli 260 e/h.^[8][stheim1212] Esimerkkihinnoina palvelu on mahdollista ostaa vuosittain n. 150 henkilölle, mikäli toiminta järjestetään valtionosuuden suuruisena.</p>
<p>Subjektiiivinen varhaiskasvatus</p>	<p>Henkilöstön työmäärä tasaantuu, ennakoimattomuus vähenee, varhaiskasvatussuunnitelman mukainen pedagogisen toiminnan järjestäminen helpottuu sopimus palveluiden järjestämisestä.</p>	<p>Varhaiskasvatuksen resurssien ja rakenteiden kehittäminen lisääntyneitä tarpeita vastaavaksi Varhaiskasvatuksen paikkojen lisätarve, mutta kerhotoimintaan osallistumisen mahdollinen väheneminen Kustannusten lisääntyminen</p>	

[Kustannustarkasteluja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulmasta: https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/hyvinvointijohtaminen/vaikutukset-ja-kustannukset/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-kustannusesimerkit](https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/hyvinvointijohtaminen/vaikutukset-ja-kustannukset/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-kustannusesimerkit)

Ja lopulta, kustannustarkastelu on (vain) yksi arviointikriteeri muiden joukossa

- Dno: KH / 346/1999 **108 § Lasten kotihoidontuen kuntalisä**
- ” - Kuntalisän maksamista ei voida perustella taloudellisesti edullisena vaihtoehtona. Sen sijaan perustelut lapsen edulla ovat oikeita. Riittävän tiivis ja hyvä vanhempien suhde lapseen kolmen ensimmäisen ikävuoden aikana edistää lapsen kehitystä. Riittävän tiiviin suhteen lapseen vanhemmat kykenevät luomaan myös työssä käydessään, mutta helpompaa se on, jos lapsi hoidetaan kotona.”

Miten siis onnistutaan?

- Kustannusvaikutustarkasteluja on, niiden opit sovellettava ennakkoarviointeihin.
- Mistä uskallus kvartaalitaloudessa tulouttaa hyödyt pitkien aikojen, vuosien, päästä?
- Hyte-toiminnan kustannusvaikuttavuutta dokumentoitava, jotta esimerkkejä voi soveltaa ennakkoarvioinneissa.